

Циљ билатералне сарадње СЦГ и САД је, између осталог, пружање подршке развоју реформисаног система одбране државне заједнице, који је на одговарајући начин структурисан, транспарентан, професионалан и под цивилном контролом

Снимко Д. БАНДА

ОЧЕКИВАЊЕ СПОРАЗУМА

Од 2004. године у Београду ради америчка Канцеларија за билатералне односе са СЦГ, спроводећи свој Здружени контакт тим програм, уобичајен за земље које почињу билатералну сарадњу са САД. Програм је почео са седам активности у 2004. години, прошле је било 17, док се у 2006. планира 37 активности са Војском СЦГ. Радом Канцеларије САД за билатералне односе у СЦГ руководи пуковник Роналд Хил.

– Господине Хил, многи ће се запитати одакле толики интерес за сарадњу са СЦГ, односно њеном Војском?

– Желимо да кренемо напред, желимо да Србија и Црна Гора буде спремна да приступи *Партнерству за мир* (ПзМ) а онда и НАТОу, чим испуни своје обавезе према Хагу. Србија и Црна Гора је важан и саставни део Европе. Хтели бисмо да будете у могућности да оставите године које сте изгубили под Милошевићем иза себе и да се придружите евроатлантској породици.

– Овде сте већ четири месеца, довољно да стекнете општи утисак о сарадњи са ВСЦГ?

– Билатерални односи са СЦГ су нам заиста добри, успешно сарађујемо са Војском, Министарством одбране СЦГ и уопште системом одбране. Наравно, постоји простор да се та сарадња унапреди, због чега интензивно радимо на бројним билатералним споразумима, као што је онај о Статусу снага САД. Већ више од годину дана са својим колегама одавде радимо на покретању више билатералних споразума, укључујући и Споразум о безбедној сарадњи који ће отворити пут за многе нове активности.

– У широк спектар активности Канцеларије за билатералне односе у Београду укључена је и хуманитарна помоћ. Реаговали сте на саобраћајну несрећу на прузи Београд–Бар?

– Амерички амбасадор у СЦГ Мајкл Полт је, 8. фебруара, уручио возило хитне помоћи и медицинску опрему у вредности преко 334.000 долара црногорској влади.

Поред тога, постоје и програми помоћи за подршку реновирања јавних објеката, као што су школе, клинике и сиротишта. У овом тренутку радимо на одобреном пројекту реновирања школе у Београду и чекамо на средства. Поднели смо и захтев за неке пројекте у 2006. за комбиновану хуманитарну помоћ, али сви ови пројекти још увек чекају на одобрење.

– Да ли то значи да почетно тежиште вашег деловања у СЦГ са војно–војне пребацујете на војно–цивилну сарадњу?

– Не. Програм усмерен на војно–војну сарадњу представља центар деловања наше Канцеларије.

– У ком се облику он најчешће појављује? Који су тренутно актуелни програми?

– Реч је пре свега о семинарима. Тако су, примера ради, у Топчидеру управо завршена два дводневна семинара: један на коме се говорило о буџету потребном за реформу система одбране, чији је циљ био упознавање Генералштаба ВСЦГ и Министарства одбране са методама примењивим у буџетирању система одбране. И други, о Јединственом закону војног правосуђа САД. Поред тога, у Хрватској је ових дана завршен петодневни семинар посвећен информативној безбедности.

Сада имамо осам људи у Маршал Центру који похађају курсеве започете у јануару. Они похађају Програм виших студија безбедности у трајању од 12 недеља, намењене официрима од чина поручника до чина пуковника, као и цивилима запосленим у Министарству одбране, дипломатама, и службеницима свих министарстава повезаних с питањима унутрашње и међународне безбедности.

Истовремено, још два ваша представника похађају Програм за студије тероризма и безбедности. Курс је за официре од чина мајора до пуковника и њима оговарајуће позиционираним цивилима.

У Дубровнику ће се од 20. до 24. марта одржати конференција посвећена унапређивању спремности да се управља кризом или умање њене последице путем сарадње различитих центара за цивилну одбрану.

– Од страних званичника често чујемо да желе да на тим активностима виде више жена. Да ли је то начин да се задовољи изврстан захтев о равноправнијем положају жена, или потреба да се истраже могући другачији погледи и одговори на питања безбедности?

– Заиста се надамо се да ће се повећати број жена из СЦГ које се шаљу на школовање у Маршал Центар. Тај број је у по-

КОНФЕРЕНЦИЈЕ И КУРСЕВИ

Србија и Црна Гора ће током ове године бити позвана да учествује на више конференција у организацији Џори Маршал центра. Прва је Спремност за реаговање у ванредним ситуацијама у Југоисточној Европи (од 20. до 24. марта у Дубровнику), затим Трансформација одбране (од 9. до 11. априла у Гармишу у Немачкој), ЕУ и НАТО, будућа улога у југоисточној Европи (од 2. до 5. маја у Берлину у Немачкој), Унутрашња безбедност (од 23. до 25. маја у Гармишу у Немачкој), Безбедност граница Западног Балкана (од 24. до 28. јула у Македонији), Економска питања система (од 18. до 22. септембра у Гармишу у Немачкој).

У овој години ће полазници из Србије и Црне Горе моћи да учествују и на бројним курсевима у Маршал Центру. Програм изградње демократије (од 17. априла до 12. маја), Програм усавршавања немачког језика (од 17. априла до 12. маја), Семинар за више званичнике (од 24. априла до 4. маја), Програм виших студија безбедности (од 19. маја до 11. августа, конкурише се до 31. марта), Програм за студије тероризма и безбедности (од 26. маја до 30. јуна, пријављивање до 7. априла), Семинар за више званичнике (од 28. августа до 8. септембра, пријављивање до 9. јула), Програм виших студија безбедности (од 22. септембра до 15. децембра, конкурише се до 4. августа).

А. АНТИЋ

АМЕРИКАНАЦ У БЕОГРАДУ

Иако ради до касних ноћних сати, па и викендом, потпуковник Хил је осетио Београд толико да је могао да извуче два закључка:

– Београђани, приметио сам, врло су фини људи. А приметио сам и то да је саобраћај у вашем главном граду – за избегавање.

У неформалном делу сусрета разговарали смо и о томе како америчка јавност перципира припаднике својих оружаних снага. – Грађани често умеју на улици да приђу неком нашем припаднику и захвале се за све што војска чини за њих. Уз то, за наше војнике важи да су због својих претпостављених особина, као посвећеност, одлучност, постојаност, пожељни брачни партнери. Ипак, када размишљају о слању својих синова и кћери у оружане снаге, родитељи показују слабији оптимизам, који повезујем с догађајима у Ираку – каже потпуковник Хил.

ређењу са другим земљама мањи. Разлог није само установљавање једнакости мушкараца и жена, већ и потреба да се сагледају и мушки и женски поглед на значајна безбедносна питања данашњице. Захтева се и подједнак број професионалаца из различитих министарстава, што није увек лако постићи. Главна ствар је ипак да то буду квалификовани људи. Када се врате кући, имају могућност да се кроз домаћа удружења дипломаца Џори Маршал центра срећу, размењују мишљења и даље развијају. За спровођење свих активности имамо значајну подршку Министарства одбране СЦГ. Редовно се састајем са представ-

АКТИВНОСТИ КАНЦЕЛАРИЈЕ САД ЗА БИЛАТЕРАЛНУ САРАДЊУ

– Данас Канцеларија покрива неколико области, каже господин Хил и истиче потребу за њено проширење. – Прва област је Програм здруженог контакт тима коју чини пет врста активности. У оквиру прве од тих активности, Путујући контакт тимови долазе у земљу домаћина и размењују информације о томе како САД обавља свој посао. Ово је најделотворнија врста активности која досеже до највећег броја војних лица средњег нивоа земље домаћина. Друга област су студијске посете када се шаље ограничени број страних војних лица у базе САД у Западној Европи или Сједињеним Државама. Трећа активност обухвата конференције, које се спровode онда када више држава има заједнички интерес за одређену тему. Четврта активност обухвата ограничени број појединих размена експерата на одређеном пољу (штабних официра или подофицира). На пример, земље које раде на развоју новог корпуса подофицира имају доста користи због повећане размене особља. На крају, максимално се користе посете САД бродова за спровођење више активности са ниским трошком.

Друга област деловања моје Канцеларије је слање студената у Џори Маршал центар у Гармиш-Партенкирхену у Немачкој. Маршал Центар је водећа трансатлантска безбедоносна и војна образовна институција, посвећена стварању стабилнијег безбедоносног окружења. Циљ Маршал Центра је да споји најбоље и најспособније војне и безбедоносне експерте у успону, укључујући и војна и цивилна лица, мушкарце и жене, широм Европе и Евроазије. Одабрани студенти из СЦГ похађају Програм виших безбедоносних студија. То је 12-недељни виши курс студија за лица која се професионално баве безбедоносним пословима.

Постоји и Програм за студије тероризма и безбедности. Он траје пет недеља и намењен је нивоу руководиоца. Он комбинuje предавања, семинаре, студије случаја, и вежбу на крају курса и укључује једнедељну студијску посету Сједињеним Америчким Државама ради посматрања и интеракције са агенцијама и организацијама које су директно укључене у глобални рат против тероризма.

Семинар за више званичнике је двонедељни програм високог интензитета посебно израђен да одговори на јединствени низ безбедоносних питања која су од нарочитог интереса за више званичнике одговорне за ова питања на државном нивоу. Учесници су високи државни званичници, генерали, више дипломате, чланови парламента и академици спонзорисани од владе.

Програм грађења демократије је четворонедељни курс за усавршавање енглеског језика, чији је циљ да припреми војне и цивилне лидере са Балкана да развију знање језика потребно за делотворно учествовање у резидентним курсевима Маршал Центра. Учесници тог програма имају прилику да побољшају свој речник и граматику, као и да развију способности за критичко читање и усмене дискусије.

Обезбеђујемо и курсеве на којима полазници могу унапредити познавање немачког. Говорни језици курсева су енглески, немачки и руски, због чега одабирамо официре који течно говоре неки од тих језик. Потом, шаљемо полазнике на конференције посвећене различитим темама. Фокус конференција је на пет стратешких нивоа: борба против тероризма, планирање националне безбедности, управљање кризама, цивилно-војни односи и организовани криминал. Конференције се спровode у државном, регионалном и мултинационалном формату, на више језика, и у Немачкој и на међународним евроазијским локацијама. Ја сам одговоран за одабир квалитетних људи из СЦГ за конференције.

Део мог рада усмерен је и на Клириншки центар за југоисточну Европу. Намера је да се координишу програми безбедоносне помоћи НАТО и пријатељских држава за Албанију, Хрватску, Македонију, Босну и Херцеговину и Србију и Црну Гору. Циљ је да се најбоље искористе ограничена средства и да се синхронизују напори на постизању заједничких циљева у Западном Балкану.

Канцеларија такође ради и на Програму удружења за борбу против тероризма. Овај програм омогућава Министарству одбране САД да помаже кључним савезницима у координисању и сарадњи у глобалном рату против тероризма. Канцеларија тренутно настоји да добије дискреционо финансирање за 2007. од Европске команде за едукацију/обуку. Србија и Црна Гора тренутно не добија директне алокације за овај програм.

ницима МО и сарађујем у настојању да на курсеве у иностранству пошаљемо најбоље кандидате.

– Сада планирате програм семинара усмерених ка војсци за 2007. годину. Како то конкретно радите?

– Управо утврђујемо теме које желимо да обрадимо, али коначну реч има ваше Министарство одбране. Процес планирања изгледа отприлике овако. Ваше Министарство одбране доноси одлуке о томе шта жели да се ради, а моја је улога да подржим те активности. За то треба да добијем сагласност моје више команде, Европске команде. Ми одржавамо конференцију за планирање унутар земље где спојимо представнике из различитих видова да траже подршку за ове активности.

Ове године планирамо широк спектар семинара, од оних посвећених планирању и припремању за одржавање мира, преко војног образовања, до оних о цивилној одбра-

ни – планирању спречавања природних катастрофа и других. Све је усмерено на помоћ реформисања система одбране СЦГ.

– У једном тренутку сте рекли да нам је будућност сјајна. На чему заснивате тај оптимизам?

– Заиста мислим да је будућност сјајна. Наравно, потребно је да се потпише Споразум о безбедносној сарадњи који ће отворити пут за отварање целе Канцеларије за сарадњу у области одбране у СЦГ која би пратила спровођење Међународног војног образовања и обуке и Програма финансирања страних војска.

Потписивање Споразума о статусу снага САД (SOFA) отвара и Програм државног партнерства са државом Охајо. Програм државног партнерства подстиче развој дугорочних институтивних и економских веза. ■

Снежана ЂОКИЋ